

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 7 mars 2014

Mål nr

T 2247-12

KLAGANDE

Skatteverket

171 94 Solna

Ombud: Verksjuristerna Nils-Bertil Morgell och Micael Zingmark

Skatteverket

Rättsavdelningen

171 94 Solna

MOTPARTER

1. Fabege Arenan 8 AB i likvidation, 556531-0330

c/o Advokatfirman Engström Jakobsson AB

Box 27106

102 52 Stockholm

2. Fabege Norra Stockholm AB i likvidation, 556042-0720

c/o Advokatfirman Engström Jakobsson AB

Box 27106

102 52 Stockholm

3. Systempartner AB i likvidation, 556220-9725
c/o Advokatfirman Engström Jakobsson AB
Box 27106
102 52 Stockholm

Ställföreträdare för 1–3: Advokat BEJ

Ombud för 1–3: Advokat RW, advokat CMN,
och jur.kand. CG

SAKEN

Kallelse på okända borgenärer

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2012-04-13 i mål T 5729-11

DOMSLUT

Högsta domstolen avslår överklagandet.

Skatteverket förpliktas att ersätta Fabege Arenan 8 AB i likvidation, Fabege Norra Stockholm AB i likvidation och Systempartner AB i likvidation för rättegångskostnad i Högsta domstolen med vardera 78 666 kr, varav 63 333 kr avser ombudsarvode. På beloppen ska Skatteverket betala ränta enligt 6 § räntelagen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Skatteverket har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens dom ska ogilla den talan som förs av Fabege Arenan 8 AB i likvidation, Fabege Norra Stockholm AB i likvidation och Systempartner AB i likvidation.

Skatteverket har vidare yrkat att Högsta domstolen ska dels befria staten från skyldigheten att ersätta likvidationsbolagen för deras rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten, dels förplikta bolagen att ersätta staten för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

Likvidationsbolagen har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. Fabege Arenan 8 AB, Fabege Norra Stockholm AB och Systempartner AB avyttrade under år 2003 fastigheter till nybildade kommanditbolag som ägdes av de överlåtande bolagen och ett holländskt bolag som ingick i Fabege-koncernen. Kommanditbolagen överläts därefter till externa köpare.

2. De tre aktiebolagen trädde i frivillig likvidation i november 2004, varefter Bolagsverket på ansökan av likvidatorn utfärdade kallelse enligt lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer (kallelselagen). Skatteverket fanns i likvidatorns ansökan inte upptaget som känd borgenär och anmälde sig inte heller som borgenär inom den i lagen angivna tiden.

3. Skatteverket inledde i juni 2005 revision av Fabege AB, moderbolag i Fabege-koncernen. Revisionen utvidgades senare till andra koncernbolag och kom att avse bl.a. fastighetstransaktionerna med kommanditbolagen. Genom omprövningsbeslut i december 2006 höjde Skatteverket inkomsten av näringsverksamhet avseende taxeringsåret 2004 för likvidationsbolagen. Vidare påfördes bolagen skattetillägg.

4. I maj 2007 väckte likvidationsbolagen talan vid Stockholms tingsrätt om att domstolen skulle fastställa att statens fordringar på respektive bolag var prekluderade. Bolagen åberopade dels att Skatteverket inte var upptaget som känd borgenär i respektive ansökan om kallelse på okända borgenärer och inte heller hade anmält sig som borgenär i rätt tid, dels att bolagen inte hade känt till fordringarna.

5. Skatteverket bestred talan och gjorde gällande att en skattefordran alltid ska anses vara känd enligt kallelselagen. I vart fall har det förelegat relevant kännedom om fordringarna.

6. Domstolarna fann att kallelselagen är tillämplig på skattefordringar. Tingsrätten ansåg att det fanns tillräcklig insikt om grunderna för skattefordringarna för att utesluta preklusion. Hovrätten ansåg däremot att sådan kännedom inte förelåg och har därför bifallit bolagens talan.

Skatteverkets talan i Högsta domstolen

7. Skatteverket har i Högsta domstolen gjort gällande endast att statens fordran på skatt alltid ska anses vara känd i den mening som avses i kallelselagen och att fordringarna därför inte är prekluderade. Som en andrahandsposition har Skatteverket gjort gällande att en skattefordran i vart fall alltid ska anses vara

känd inom den ordinarie omprövningstiden (jfr numera 66 kap. 21 § skatteförfarandelagen (2011:1244)).

8. Det är i Högsta domstolen alltså inte aktuellt med någon prövning av om bolagen faktiskt har haft erforderlig kännedom om statens skattefordringar.

Rättslig reglering m.m.

9. Kallelse på okända borgenärer utgör bl.a. ett led i likvidationsförfarandet avseende aktiebolag. Kallelse ska kungöras med föreläggande för okända borgenärer att anmäla sina fordringar inom viss tid. I 6 § kallelselagen föreskrivs att en borgenär som inte är upptagen i förteckningen över kända borgenärer och som inte anmäler sin fordran i tid förlorar rätten att kräva ut sin fordran (preklusion), om borgenären inte visar att gäldenären har känt till fordran.

10. Kallelselagen trädde i kraft den 1 juli 1981. Samtidigt med kallelselagen infördes en ny preskriptionslag (1981:130). Dessa lagar ersatte förordningen (1862:10 s.1) om tioårig preskription och om kallelse på okända borgenärer. Av förarbetena framgår att den nya lagstiftningen inte var avsedd att innebära några sakliga ändringar av tidigare bestämmelser om kallelse på okända borgenärer (se prop. 1979/80:119 s. 83 ff. och 106). Några särskilda överväganden om statens ställning som skatteborgenär vid kallelseförfarande redovisas inte i förarbetena. Det gjordes inte heller några ändringar i då gällande bestämmelser om specialpreskription av vissa skattefordringar (jfr numera lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.).

11. Regleringen i 1862 års preskriptionsförordning om kallelse på okända borgenärer kom under Högsta domstolens bedömning i rättsfallet NJA 1944 s. 435. En gäldenär som hade genomfört ett kallelseförfarande i samband med

likvidation ansågs ha haft vetskap om vissa skattefordringar och befriades därför inte från betalningsansvar. Rättsfallet har allmänt uppfattats på så sätt att skattefordringar kan prekluderas efter ett kallelseförfarande (se bl.a. SOU 1978:87 s. 50, Seve Ljungman, Om skattefordran och skatterestitution, 1947, s. 46 ff., Curt Wildeman, Om bevakning av statsverkets fordringsanspråk, Förvaltningsrättslig Tidskrift 1954, s. 260 f. och Stefan Lindskog, Lagen om handelsbolag och enkla bolag En kommentar, 2 uppl., 2010, s. 670; jfr dock Tore Lundin och Susanne Nylund, Uppbörd av skatt, 94:7, suppl. 4, januari 1991).

Högsta domstolens bedömning

12. Det finns goda skäl för att skattefordringar kan prekluderas efter kallelseförfarande. En viktig grund för kallelselagen är avvecklingsintresset, och det intresset skulle allvarligt motverkas av en princip om att skatteskulder i sig alltid ska anses kända. Frågan huruvida kännedom föreligger om en skatteskuld bör därför, på samma sätt som när det gäller andra skulder, bedömas utifrån de förutsättningar under vilka en skattskyldig kan ha kännedom om skulden.

13. Vad gäller Skatteverkets andrahandsposition står det till en början klart att så länge någon deklaration inte alls har avgetts, eller har avgetts men inte lett till något skattebeslut (jfr numera 56 kap. skatteförfarandelagen), så har den skattskyldige i princip att utgå från att det kan föreligga en skatteskuld. Efter det att ett skattebeslut har fattats torde det dock normalt saknas anledning för en skattskyldig, som har lämnat riktiga uppgifter i sin deklaration, att räkna med några andra skatteskulder än de som framgår av beslutet. Skatteverkets andrahandsposition, att en skattefordran i vart fall alltid ska anses vara känd inom den ordinarie omprövningstiden, kan alltså inte godtas.

14. Mot bakgrund av det anförda utgör vad Skatteverket har åberopat i Högsta domstolen inte grund för att de aktuella skattefordringarna ska anses ha varit kända för likvidationsbolagen. Fordringarna är således prekluderade. Skatteverkets överklagande ska därför avslås.

15. Vid denna bedömning ska Skatteverket ersätta bolagen för rättegångskostnad i Högsta domstolen. Tvist råder inte om ersättnings storlek. Ersättningen bör fördelas med en tredjedel på respektive bolag.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Lena Moore, Ingemar Persson, Martin Borgeke och Lars Edlund (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Anders Norin